

Parallelsessie Beraad en Advies, 27 mei 2021
Uitwerking Innovatie- en Afstudeercentrum IAC
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter: de heer H. van Mourik
Raadsgriffie: de heer H. Sepers
Fracties: Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie -
VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief
Portefeuillehouder: de heer R. van Doesburg
Ambtelijk: de heer A. van Houwelingen
Gast: mevrouw A. Vertooren (kwartiermaker IAC)
de heer G. Biesheuvel (opgavemanager/voorzitter projectgroep IAC)
de heer S. Bouwmeester (teammanager Financien)
Notulen: notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij licht het programma voor deze sessie toe.

Uitwerking Innovatie- en Afstudeercentrum IAC

Op 15 oktober 2020 heeft de raad besloten in te stemmen met het verder uitwerken van de plannen voor een Innovatie- en Afstudeer Centrum (IAC). In de uitwerkingsfase van het IAC hebben het onderwijs, bedrijfsleven en de gemeente Gorinchem toegewerkt naar een businesscase IAC met een passend zelfstandige rechtspersoon en plan van aanpak. Op 1 april 2021 is een eerste I&O IAC geweest. Op 12 mei is er een tweede I&O geweest waar de definitieve business case IAC is aangeboden en het raadsvoorstel IAC is besproken. Vanavond is het vervolgproces in de vorm van een B&A.

Wethouder Van Doesburg geeft aan dat het een intensief proces geweest met de raad, de stad, het bedrijfsleven, het onderwijs, de gemeente, de Regio en de Provincie. Hij is trots op het resultaat waar dit proces toe geleid heeft. De businesscase is vorige week besproken. Hij ziet uit naar de verdere bespreking.

De voorzitter leest de beslispunten voor.

De heer Tekir geeft aan dat Gorinchem niet veel miljoenenprojecten kent, zeker niet op het gebied van onderwijs. Het IAC is een miljoenenproject. Dit bedrag kan maar één keer uitgegeven worden. De businesscase is opgeleverd. Om deze te kunnen doorgronden heeft hij dankbaar gebruik gemaakt van de ambtelijke ondersteuning. Het bedrag dat wordt gevraagd is alleen voor het IAC, voor de harde investering, maar de gemeente draagt ook € 300.000 bij aan de exploitatie. De totale investering bedraagt € 6,35 mln. waarvan een bedrag van € 1,9 mln. door de Regio wordt gedekt (30%). Er worden vaste bijdragen verwacht van scholen en bedrijven, een soort verkapte huur wat recht geeft op gebruikmaking van de beschikbare ruimten voor een x-aantal uren per jaar. De gemeente is substantieel risicodragend in zowel de investering als de exploitatie. Hij wil graag horen hoe de wethouder hier tegenaan kijkt en wijst in dit kader op de samenhang met het IHP die later op de avond besproken wordt. Hij verzoekt aan te geven dat het om een taakstellend budget gaat. Het is nog de vraag welk financieel plaatje er volgt bij een voorlopig en een definitief ontwerp. Zijn fractie is benieuwd of de wethouder inzicht in de investering kan toezeggen. Het IAC kan het verschil maken voor ontplooiën, afstuderen, innoveren en het sluit aan bij een motie van eind 2018 om in Gorinchem creatieve beroepenplaatsen te

creëren voor talentontwikkeling. Dit is belangrijk in het kader van Gorinchem Onderwijsstad, maar het moet allemaal wel financieel haalbaar zijn. Hij herhaalt dat het bedrag maar één keer uitgegeven kan worden en roept het college op om de fracties goed mee te nemen in de afronding richting de raadsvergadering.

De heer Barth merkt op dat het IAC een breed draagvlak kent bij het onderwijs en het bedrijfsleven. Het is noodzakelijk voor de leerlijn voor de studenten van Gorinchem en de ondernemers dat scholing blijvend mogelijk is. Het is ook belangrijk voor potentiële bedrijven die zich zouden willen vestigen in Gorinchem. Als dit zo belangrijk is voor Gorinchem en de regio mist hij alle mogelijke initiatieven die een vliegwieleffect kunnen geven op het succes van het IHP. Het HBO initiatief loopt al 2 tot 3 jaar maar dat wordt niet benoemd. Hij informeert waarom er niet een direct voorstel is genoemd hoe dit zou kunnen werken. Voor een succes moeten beide initiatieven omarmd worden. Hij informeert naar de onderlinge verbinding en verzoekt de wethouder om meer duidelijkheid te geven.

De heer Roeland hoort dat het HBO besproken moet worden, maar is van mening dat beide businesscases apart besproken moeten worden. Het HBO moet nog vorm en gestalte krijgen en daarom is dat niet zo'n goed idee.

De heer Barth vervolgt dat aangezien het HBO initiatief al drie jaar loopt, zowel in het stadhuis, de raad en het college, er voldoende kennis is om dit te zien als kansrijk en als mogelijkheid om te koppelen. Het zal niet het succes van het IAC bepalen, maar het is de combinatie en de mix van onderwijs die het tot een succes maakt. Succes wordt niet bepaald door de stenen, maar moet gedragen worden. Hij herhaalt dat hij de koppeling mist met dit initiatief voor het HBO.

Mevrouw Hamann heeft met name met mensen uit het onderwijs gesproken. Het is een mooi concept, aanvullend op het onderwijs dat Gorinchem al biedt. Gorinchem investeert in allerlei scholen, maar de zorgplicht ligt vooral bij primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Daarnaast loopt dit project en dat is prachtig. De combinatie van onderwijs, bedrijfsleven en zorg (de zorg is de grootste werkgever in de stad) sluit mooi aan. De businessclass is een mooi blauw boek om trots op te zijn. Het concept wordt nader uitgewerkt. Coöperatie als organisatievorm is een goede keuze. Het concept heeft het over een fysieke omgeving, investeren in een gebouw. Zij wijst in dit kader op het locatieonderzoek in Gorinchem Noord waarbij het oog is gevallen op de Burcht. Het speciaal onderwijs loopt leeg vanwege landelijk beleid dat kinderen beter naar een gewone school kunnen zodat zij geen eigen gebouw nodig hebben. De discussie of dit wel een goed idee is loopt nog. Als het straks teruggedraaid wordt, vraagt zij zich af of dit wel slim is, want De Noordhoek zit ook in dit gebouw en werkt vaak samen met Het Gilde. Zij is van mening dat deze school beter in deze omgeving kan blijven. Het gaat om een immens bedrag dat eigenlijk niet hoort bij de taak en zorgplicht van de gemeente, maar er wordt wel gebruik gemaakt van een schoolgebouw dat uit de IHP gelden is betaald. Zij vraagt zich af of deze gelden hierdoor nu op een oneigenlijke manier wordt ingezet. Zij mist het verband tussen de operatie bij De Burcht en de knelpunten van het IHP. Als er een verband wordt gelegd, moet er nog een bedrag van € 1,5 mln. bij opgeteld worden. Zij is van mening dat er recent al behoorlijk is geïnvesteerd in De Regenboog en verzoekt om verduidelijking. Zij wijst op de inkomsten die uit huren ontvangen moeten worden en informeert of het wel klopt dat er zo veel geld uit huren binnenkomt. Zij vindt het een heel groot risico omdat zij geen idee heeft hoe de exploitatie er straks uit ziet. Zij mist ook het verband met het HBO initiatief. Aangetoond is dat hier belangstelling voor is. Er wordt veel op eigen kracht gedaan met slechts een kleine bijdrage vanuit de gemeente. Zij vindt het vreemd dat een dergelijk initiatief niet eens een afspraak heeft gehad met de mensen van IAC en informeert of de wethouder dit kan uitleggen. Wat haar fractie betreft zijn de koppelingen met het IHP en het HBO niet weg te denken bij dit voorstel.

De heer Van Breemen kan zich grotendeels bij de voorgaande sprekers aansluiten. De businesscase klinkt als een klok, maar in de onderlinge samenhang blijven er toch wat

dingen hangen. Het is jammer dat het als los staand geheel wordt beoordeeld, doordat er geen koppeling is met het IHP en ook het HBO. Ook qua financiën zijn er allerlei dwarsverbanden. Het is jammer dat het college ervoor gekozen heeft om deze projecten uit elkaar te trekken waardoor het een beetje schimmig wordt wat het IAC gaat kosten. Hij wijst op de herhuisvesting voor Het Gilde die hier eigenlijk ook bij hoort. Hij denkt dat het uiteindelijk richting de € 8 mln. tot € 9 mln. gaat. Het is niet goed dat er een splitsing is aangebracht. Met betrekking tot de exploitatie sluit hij zich aan bij de voorgaande sprekers. Toen de Regiodeal toegekend werd, was de eis dat er één op één cofinanciering tegenover gesteld zou worden. De marge is inmiddels al opgelopen naar 1 : 2,25. Gorinchem levert ruim het dubbele aan cofinanciering. Hij informeert wat de grens voor het college is bij dit oplopen want op een gegeven moment komt er een point of no return en dat wil zijn fractie voorkomen. De budgettaire neutrale uitruil begrijpt hij niet en dat helpt niet om het verhaal minder schimmig te maken. Hij is benieuwd naar de politieke keuze van de wethouder achter deze bijzondere uitruil.

De heer Schefferlie is buitengewoon enthousiast over het IAC. Een knooppunt van kennis en relaties dat nodig is in Gorinchem om bedrijven en scholieren aan elkaar te verbinden. De businesscase wordt aangeboden door enthousiaste partners. Zijn fractie heeft hier veel vertrouwen in, vooral door de bestuursvorm die is gekozen en ziet eigenlijk niet veel belemmeringen. Een initiatief dat nog tot ontwikkeling moet komen (HBO) moet wel gezien worden als kans voor wanneer het IAC er is. Eerder is een scheiding aangebracht om de discussie helder te maken.

Mevrouw Hamann begrijpt dat er vanuit Democraten Gorinchem een warm hart voor het HBO initiatief is en vraagt waarom het dan niet wordt meegenomen in de plannenmakerij.

De heer Schefferlie antwoordt dat op het moment dat er draagvlak blijkt te zijn en ook met cofinanciering dit als kansrijk kan worden gezien. Er wordt nu gesproken met allerlei partners uit het onderwijsveld en het bedrijfsleven die zijn aangemoedigd om met een businesscase te komen en daarom is het niet handig om iets wat nog niet zeker is daarbij te betrekken. Hij denkt dat de kans voor HBO groter wordt omdat er een nog betere infrastructuur ontstaat door het IAC. De vragen die de heer Tekir stelt had hij liever bij de I&O gehoord. Zijn fractie heeft voldoende vertrouwen in de toekomst en zal instemmen.

De heer Tekir is benieuwd hoe minimale inzet wordt beoordeeld.

De heer Schefferlie reageert dat dit een complexe vraag is. Gorinchem moet als Onderwijsstad in stand blijven. Het bedrijfsleven moet aantrekkelijk blijven. Een HBO realiseren in Gorinchem, in Dordrecht blijkt dit al moeilijk te zijn. Hij denkt dat het plan niet vitaal is. Het gedeelde eigenaarschap is meer dan genoeg aan gezamenlijke bijdrage. Het betreft een volstrekt andere casus, wellicht dat dit ooit gerealiseerd wordt en daarom is het de moeite waard om dit te onderzoeken. Hij roept op enthousiasme te tonen voor het moois wat hier gebeurt.

Mevrouw Mager deelt het enthousiasme over het IAC-concept, maar niet de manier waarop Democraten Gorinchem staat tegenover het inzetten van zo veel publieke middelen terwijl impact, effecten en bijdragen van anderen nog niet bekend zijn. Het onderwijsveld is enthousiast, maar € 6 mln. een beetje risico noemen is wel erg optimistisch.

Mevrouw Hamann sluit zich aan bij woorden mevrouw Mager en houdt de heer Schefferlie graag aan zijn warme woorden voor het HBO.

De heer Schefferlie is van mening dat een geoorloofd risico genomen wordt juist omdat het met partners wordt gedaan. Hij schat in dat dit een enorm rendement voor Gorinchem gaat opleveren.

Mevrouw Mager vindt het fijn dat er durf is om risico te nemen, maar geen enkel bedrijf investeert op deze manier. Het gaat hier wel om publieke middelen.

De heer Schefferlie vervolgt dat bedrijven een winstoogmerk hebben. De gemeente mag geen winst maken, maar moet een toegevoegde waarde in de stad creëren.

Mevrouw Van Oversteeg bedankt iedereen die aan deze businesscase heeft gewerkt. Zij ziet de inspiratie die is opgedaan in Dordrecht terug en spreekt haar complimenten uit dat het is gelukt om zo'n product op te leveren met alle partijen. De bijdragen vanuit de andere gemeenten wordt betrokken, zij heeft goede hoop dat hier daadwerkelijk een bedrag komt te staan. Zij hoort dat er één en ander wordt opgemerkt over risico's. De heer Tekir wil graag een second opinion. Zij informeert ten aanzien van welk deel.

De heer Tekir antwoordt op de investering, de raming en de exploitatie.

Mevrouw Van Oversteeg vervolgt dat er wordt ingehaakt op allerlei aanverwante ontwikkelingen. Dit heeft allemaal effect omdat het over onderwijs gaat en middelen waar de gemeente de portemonnee voor moet trekken. In het voorliggende stuk is gewerkt met een scoopbepaling waardoor dit resultaat nu voorligt. Zij sluit allerlei ontwikkelingen niet uit, maar om een dergelijk concept goed neer te zetten helpt het niet om er allerlei aanverwante ontwikkelingen aan te knopen, maar daar moet wel oog voor gehouden worden.

Mevrouw Mager geeft aan dat het IAC een aansprekend concept is en dat is nog verstrekt door de inhoud van de businesscase. Het is verheugend dat bedrijven, scholen en de gemeente elkaar hebben gevonden in dit traject. Haar fractie is voor het idee, maar tegen de stenen. De deal met de Regio kende een fiftyfifty verdeling, maar dat is volledig doorgeschoten naar 70% voor de gemeente en daardoor voelt haar fractie zich gegijzeld. Het gaat om huisvesting van leerlingen die niet tot de kerntaken van de gemeente behoren. In relatie tot andere onderwijsinitiatieven is dit volstrekt onacceptabel. Zij vraagt zich af hoe de gemeente het zo ver heeft laten komen en welke financiële limiet de kwartiermaker mee heeft gekregen. Zij informeert hoeveel geld er volgt vanuit het bedrijfsleven. Zij vraagt afsluitend of het college verwacht dat het risico groter wordt in de toekomst.

De heer Hachhouch spreekt zijn steun uit voor het IAC wat Gorinchem als Onderwijsstad op de kaart kan zetten. Het gaat met name om de vragen over de bijdragen. Hij merkt op dat er een transparant proces is gevoerd met goede antwoorden vanuit de organisatie. Er ligt een sterke businesscase. Hij vindt de vragen terecht, maar ziet de antwoorden met vertrouwen tegemoet. De vraag of deze case gezien moet worden als individuele case, het is een unieke case die tijd en aandacht verdient. Niet dat de andere onderwerpen minder belangrijk zijn, maar complexe zaken hebben recht op voldoende aandacht. Zijn fractie kijkt met plezier uit naar de uitvoering van dit plan en de besluitvorming in de raad.

Mevrouw Stevens fractie geeft aan dat haar fractie het in grote lijnen eens is met voorgaande kritische sprekers. Haar hoofd duizelt omdat het een ingewikkeld stuk is, maar er is wel een enorme tijdsdruk. Het is niet fijn om gehaast te moeten besluiten. Het gebouw bij het IHP is het IAC en dat maakt het ingewikkeld, het zijn eilandjes maar eigenlijk één groot geheel. Zij vraagt zich af waar de grens van de financiën ligt omdat het doorgaat in andere stukken en dat is niet transparant. Haar fractie heeft haar zorgen hierover.

Mevrouw Van Oversteeg hoort meerdere mensen zeggen dat er tijdsdruk is en moeilijke stukken. De raad is uitgebreid meegenomen, bij sommige I&O sessies is zelfs niet eens de tijd volgemaakt. Omdat daar de gelegenheid niet is genomen om vragen te stellen, is het niet fair om nu 'verwijten' te maken dat er onder druk een besluit moet worden genomen.

Mevrouw Stevens vervolgt dat het voor de één ingewikkelder is dan de ander. Het stuk heeft ook verwerkingstijd nodig. Veel raadsleden zitten niet zo in de materie.

Mevrouw Van Oversteeg herhaalt dat de raad uitgebreid is meegenomen in dit stuk en ook goed is ondersteund. Dat laat niet onverlet dat het inderdaad pittige materie is.

Mevrouw Mager heeft met veel belangstelling alle bijeenkomsten gevolgd, maar de businesscase is een flinke kluif en die is nu eenmaal het laatst binnengekomen en een essentieel onderdeel van het raadsvoorstel. Bij de inhoud van de businesscase mist zij ook nog wel wat dingen.

De voorzitter wijst op de klok en stelt voor om ondanks dat hij ziet dat er veel behoefte is om opmerkingen te maken over te gaan naar de beantwoording door de wethouder.

Wethouder Van Doesburg bedankt voor de vragen. Over de financiering is al in oktober 2019 besloten. Daar is niets aan veranderd. De vragen die nu worden gesteld verbazen hem. De verhouding tussen wat het Rijk bijdraagt en de Regio bijdraagt is zoek wordt gezegd, hij is van mening dat dit niet het geval is. De beroepencampus en het IAC staan met stip bovenaan. De gemeente doet het daarin goed. Er wordt juist ook naar andere initiatieven gekeken. Voor het HBO is gevraagd om verbinding te zoeken met het IAC. Er zijn ambtelijk en bestuurlijk gesprekken gevoerd. Er is inderdaad een vermenging want uiteindelijk raakt alles aan huisvesting. De investering van Beatrix De Burcht moet niet toegerekend worden. Dit vraagstuk komt later deze avond aan bod bij de behandeling van het IHP. Ook als er geen IAC komt moet er kritisch naar deze locatie (overcapaciteit) gekeken worden omdat het IHP geld doelmatig ingezet moet worden. Dit knelpunt is geprioriteerd in een versneld uitvoeringsprogramma. Het Rijk stuurt op meer inclusief onderwijs waar pas over 15 jaar een oordeel over volgt en daarom denkt Gorinchem een goede slag te kunnen slaan, want duurzame investeringen zijn in het kader van het IHP ook erg nodig. Werk met werk maken voor meer duurzame scholen in Gorinchem. Niet elke leerling kan zomaar in het reguliere onderwijs, er moeten altijd plekken blijven voor speciaal onderwijs. Een uitruil met het mobiliteitsfonds is er niet. De second opinion acht hij niet nodig, dat is eigenlijk al gebeurd en bovendien heeft de accountant één en ander nog eens nagerekend. Eén van de projectleiders brengt bovendien kennis mee vanuit Dordrecht en daardoor is met een heel goed team naar deze financiering gekeken. Wat nu naar voren komt sluit niet aan bij wat er in de I&O gezegd werd.

De voorzitter stelt voor om gezien de signalen die worden gegeven een tweede B&A te organiseren.

Wethouder Van Doesburg kan zich hier eigenlijk niet in vinden, want op 10 juni moet de besluitvorming plaatsvinden in de raad.

De voorzitter vervolgt dat de raad bepaalt. Hij begrijpt dat de wethouder er vaart achter wil zetten, maar heeft moeten constateren dat er veel behoefte is aan een tweede B&A sessie. De griffie informeert een ieder zo spoedig mogelijk wanneer deze gehouden wordt.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.